

Nimogim Korinto Leta

Polimna Iriki Nimogim Korinto Sosim pilwa Leta

Isipkita Yitkak

Onggityam Nimogim Korinto Leta irika riga re Polte. I ton ma jog mobi kak kena yirikonj tina naskanyam leta iriki kak ke.

Rina re ji bu b'iyena mile i ninda bebig esipkeninonj Naskanyam Korinto Leta wingirind, maka seg aukito aji omanda wekenonj onggit Korinto sosi wingirind. Pol kea mukupmukup menon yokatonj Korinto sosi wa, aji kea ton kwa wanakana ewaikitonj, mop nokip ninda rigap onggit sosind b'isaito nony b'engendam o Polind iminjog ke okatam da ton re yipa iminjog itmikitijog riga e.

Yimta kena Pol itendonj Makedoniya wa, aji naska ton ma sobijog sam na awonj re Tito b'ogil yit itiyawonj odedemb da riga Korinto sosind re kea yir angto towaina bebig dide towaina negir mile. Si ton singi na ket nony b'engendam. Si onggit win natemb ket Pol nimogim leta yirikonj Korinto sosim pilwa.

Si onggit letand naskajog gasa yisipkis re Polimna ukoi jog gar sam dide siteket yit gatab e, nokip re ton utkundonj da Korinto sosi rigap kea kear yit endento towaina negir mile gatab i dide ton ket wimena wuweny re Godimna yit ririr nasim. I nimogim gasa yisipkis re Polimna tilenggyam b'irmeka gatab e. Ninda b'anyginena ouyaena rigap Polind negir yit ke yomneno da Pol re yipa b'anyginena itmikitijog riga e. Si Pol tilenggyam b'irmekonj onggityam towaina b'anyginena yit gatab.

Simesime Yitkak

1 ¹Simesime! Kon Pol ten. I God naska nata kea singi yoramitonj kor pilwa Keriso Yesumna itmikitijog riga awowim. Si yu kon ita onggityam itmikitijog riga wiko omnika yiyenyin wanim. A si kon dide gar ke utkunda yinggan Timote, sin itemb peba irikaya ra Godimna sosim pilwa e rinte re yibim Korinto taunind, i dide komkesa yina riga wa pilwa e yepim re wekeny Akaya eriya nata. ²Si wurar dide ngimbla win kima mera B'u Godim pilke dide Yonggyam Yesu Kerisom pilke.

Polimna Siteket Yitkak Godim pilwa

³Komkesa esourena Godim pilwa. Ton re mera Yonggyam Yesu Kerisom B'u e, i komkesa kearim God e, i dide Ton re komkesa b'ogilim b'ugowa God e. ⁴Si re sin komkesa b'idgotnena akatenentondam, God kea sin b'obogil ugowa niyenenonj. Nokim da idenat onggityam b'ogil ugowa mile ke sidaka kwa danda okatenyu riga b'obogil ugowam yepim re komkesa b'engabenga b'idgotnenand wekeny. Si sin ririr im riga b'obogil ugowam onggityam yipaina b'ogil ugowa mile ke rina re sin akatenentondam Godim pilke. ⁵Mop nokip re sin Kerisond yimta undoka yiyenonda, sin ma sobijog na odede wip b'idgotnena akatenentondam rija na re Keriso b'idgotnena akateninonj. Si ingkenaemb ji sin odede ukoi jog Godimna b'ogil ugowa mile daka yokatenenonda. ⁶Si rada sin b'idgotnena okatenyu, ingkaemb widaka b'ogil ugowa mile dide yirkokar okatam mile takatenindam. I rada sin b'ogil ugowa mile okatenyu, si ingkaemb ket widaka b'ogil ugowa mile okatenya. Si onggityam sowaina okateni mile ke widaka Godim pilke danda okatenya mimkam ke wimenam odede wip waina b'idgotnena wingirind rija na re sin b'idgotnena yokatenonda Kerisond yimta undokand. ⁷Si sin wa gatab warim b'ogil isma yir yungau re imnina kesa e. Nokip sin wumir im da widaka onggityam Kerisomna b'idgotnena yingg ita yokatenya sin kima yipand, si win ita b'ogil ugowa mile yingg daka yokatenya rija e re sin yokatenyu.

⁸Gar ke utkunda nany dide yingganwar! Sin ma singi im da win wumir kesa tekenyit sowaina b'idgotnena gatab rina re aukenento Asiya eriya wingirind. Si sin ma sobijog na bebig yokatenonda. I sin ma ririr na aukenentondam sowaina danda ke onggityam sowa pilind auki b'idgotnena wip owarkitam. Aji ma odede nena na, aji daka sin makwa ngai ririr na odede nony menamena omniam da sin opima yilo tekenyin. ⁹Si onggit penaemb sin kea sowaina garind iminjogim yommenenonda da sowaina uj re momtakip e auka ik. Aji nangga pena onggityam mile aukonj re nok mana da idenat sin maka sowalenggyam nony b'itijaindam, aji Godim pilwa nena yama re danda yibnau uj riga utnikam. ¹⁰I God kea onggit ujimna ukoi jog moga kima b'idgotnenam pilke sin nitringasinonj, i kwa itringka nitiyeniny. I kwa sin iminjog God nena e nony yijau da Tonte sin itringka nitiyeneniny. Si iminjog e Ton opima sin itringka nitiyeneniny. ¹¹I widaka b'ogla sin kima yipand gilgil wiko tamnikindam sowa gatab yir opmita ke. Nokim da idenat God sowa b'ogil mira notgoniny waina jogjog yir opmita kima, i ingkaimemb jogjog rigap Godind siteket yit omnenyi onggityam sowa pilind auki b'ogil mile map.

Pol Tina Isamki Menon Yengendonj

¹²I sin yidir yit utkundenonda da wa wingirind ninda rigap sin isadrena im niyenanj da, "Ton re b'anyginena riga im." Aji itemb ji

sowaina b'asourena. Si sin sowaina kukip ke nonykok kaim iminjog imjati yit pitapita omnenu da ra sin nanggamog mile omnika teyenindam onggit gowukoyind, sin opima sowalenggyam iminjog b'agoka wuwenyin Godimna yina mile ke dide kilkesa dimdimjog mile ke. Aji wa pilwa re iminjog ukoi nony kima im odede mile omnika eyenindam. Si sin odede mile omnika eyenindam re ma rigaina gim ke multekip kaim aji Godimna wurar kaim. ¹³Mop nokip sin wanim insimemb ji irika eyenindam nanggamog im re win ririr im ogenkam dide wumir okatam. Aji kon gar ke singi en da win onggit sowaina mile gatab kupkakupka wumir okasya dem. ¹⁴Win sowaina mile gatab sobijog nena im wumir aenindam, aji win kea odede wumir yokasya da sin ra wanim esourena riga im taukindam dem, i odede yipa wip nya ke widaka ra sowanim b'asourena riga im taukindam dem Godim wipind ra mera Yonggyam Yesumna itenda bibir ik dem.

¹⁵Si kon opima onggityam yit iminjog ke amneninyin. Si onggit penaemb kon tirir yomnond naska wa pilwa menonim, nokim da idenat kon b'usaya nimogim wen tadarinyin dem wen sam okawam. I ingkaemb win nimogpyam wurar okasya dem Godim pilke. ¹⁶Si kon ija naemb ji yisamkond da kon netken dem Makedoniya wa i nyatnyata im wen tadarinyin dem, i kwa kon b'usaya wa pilwa netken dem Makedoniya ke. I dide ra win yim notkaenya dem nyawind ingaena gasa ke, si kon ket neken dem Yuda eriya wa. ¹⁷Si ninda rigap onggityam koina isamki gatab endenanj da itemb re isanikesa e, dide ma iminjog nony kima e. Si ringma, re kon onggit menon gatab yisamkond, rika kon isanikesa na yomnikond? I rika kon gim ke gowukoi rigaina mile ririr nat isamka yiyenond, nokim da idenat kon imjatenyin gim nena ke da "Owi, owi," dide kwa daka iminjog gar ke imjatenyin ra "Nayi, nayi"? ¹⁸Aji God re iminjog nony ijai God e, si rina re sin wa usekautondam re ma odede b'anyginena mile e da gim nena ke "owi", dide kwa daka gar ke da "nayi". ¹⁹Si kon i Sila i dide Timote, sin kea Godimna B'iga Yesu Kerisond pitapita yomnenonda wa wingirind. Si itemb Keriso re ma odede b'anyginena mile riga na ite re da gim nena ke imjas da "owi", dide kwa daka gar ke da "nayi". Aji Ti pilind mile re "owi" nena e. ²⁰Mop nokip komkesa Godimna tirir omni yit re Kerisom pilnat ririrkip aukito, si Tina tirir omni yit re "owi" nena im. Si onggit mop paemb ra men Godind b'ogil inyomarena kima esourenyu, si men Godim pilwa nindenendim re Kerisomna nyi kima im da "Iminjog". ²¹I itemb re Godte yete re sin danda kima owinka niyeniny yipand win kima Kerisomna wiko rigam. Si kwa onggit Godit men nobagikinonj Tina wiko omnika mana. ²²I ket Ton kwa mera pilind mal youtintonj re Tina riga mana, dide Ton kwa ket meraina garind Yinayina Wingawinga nokainonj, nokim da idenat Tina tirir omni yit ririrkip taukanj mera pilind.

²³I kon Godind nyi yogenaen kornim yir ungata rigam, nokip Ton re wumirjog e yibim koina gar. Si kon maka netkond wa pilwa de Korinto taun wa, nokip kon ma singi na wen mong tedngainyin gar bebig omniam, aji nok mana da kon wa gangga takainyin walenggyam b'angapam. ²⁴Si sin ma singi im wa yonggyam taindam waina gar ke utkunda ke mile omniam. Aji sin re win kima yipand wikomad im aindam wanim sam okatam. Mop nokip win kea danda kima im owinkindam gar ke utkunda milend.

2 ¹I kwa mop nokip kon kor nony mana danda kima odede tirir yomnond da ra kon yimta ke netken dem wa pilwa, makwa b'usaya gar bebig kima e dem. ²Mop nokip rako kon netkond wa pilwa dide ket wen gar bebigim amninond, si win re keakoa gar bebig nat wekenot. Si yet rako ket ken samim nomnonj? ³Si nok penaemb ji kon yipa peba yirikond wa pilwa, nokim da ra kon netken wa pilwa, idenat kon maka gar bebig okatenyin towa pilke yepim ra ken b'ogla samim notinenyi. I kon iminjog ke yokatenond da ra kon sam taen, si ingkaimemb widaka kwa sam okatenya. ⁴I re kon itemb peba yirikond, kon re ma sobijog b'idgotnena kima na dide gar kopa kima na nibnond. Si kon ma sobijog yirekip kima na wa peba erikawond. Aji kon wa erikawond re ma nok mana da win gar bebig okasya, aji nok mana da win wumir okasya koina singi b'iyena mile rija im kon ukoi jog wen singi eyeninyin.

Negir Mile Rigaina Negir Awir Omnam B'ingawa Yit

⁵Si yet re wa wingirind riga gar bebigim amninonj, ton ma kena gar bebigim nomnonj, aji wa wingirind ninda riga na gar bebigim amninonj. Si kon ra iminjog jog e nitinjin da ton re wena komkesa gar bebigim amninonj. ⁶I rina re wa wingirind jog jog rigap yipand onggit rigand bebigind oramitena yiyenonda, si itemb re kea tinim ririrkipjog e. Si win omanda ket seg taindam. ⁷Aji yu win b'ogla tina negir mile awir omnaindam dide ket b'obogil ugoya. Nokim da idenat ton maka pinjog onggit gar kopand ibneneny dide idenat onggit gar kopat maka tin kupkakupka negir omny. ⁸Si onggit paemb kon wen tugoinyin da win sosi rigap b'ogla imjasya b'ogil nya ke ti pilind singi b'iyena mile omniam. ⁹Si nok paemb ji kon odede yiriken da idenat kon iminjog wumir taen wa gatab da rika win opima komkesa koina b'ingawa yitkak yimta undoka eyenindam. ¹⁰Si ra win tina negir mile awir tamnindam, kodaka kwa opima tina negir mile awir tamninyin. I ra kon nanggamog negir mile awir tamnikinyin, si kon negir mile awir amnikinyin re komkesa wanim b'ogil onyita ma Kerisom wipind. ¹¹Nokim da idenat men maka Satanam gangga okau men negir nya wa wip omnenam. Mop nokip men wumirjog im wekenyin tina komkesa b'anyginena nya ringkaim re ton men isamka niyeneniny negir omniam.

Keriso re Yirkokar Okawam Ngirangngirang Gasa e

¹²Si kon opendond Trowa taun wa re Kerisomna b'ogil yirkokar bage yit pitapita omnena mana. I ademb de Yonggyam kea mora nipangendawonj kornim onggityam wiko omniam. ¹³Aji kon maike de koina gar ke utkunda yinggan Titond yodarond, si odedep kon maike gar ngimbla awond. Aji ademb de ket Trowa taunind kon sosi riga widaemb yit nena na amninond dide ket nekond Makedoniya eriya wa.

¹⁴Si men mera Godind siteket yit yamnu. Mop nokip Tonit mera Kerisond yitmikitonj komkesa geja riga gou wa omnenam, i Tonte men wip omnena niyeniny onggityam Kerisomna geja riga gou wa omni mile wa. I dide Ton kwa men nitmikeneniny komkesa gatab wa Tina b'ogil yirkokar bage yit warabag omniam, i komkesa rigap onggityam yit utkundena wuweny re odede im ringmim re rigap b'ogil ngirangngirang gasa utkundenenanj. ¹⁵Mop nokip men re kea Godim pilwa oramiti riga im dide men re Kerisomna ngirangngirang gasa im wekenyin yirkokar okati riga wa wingirind dide b'edamkuri riga wa wingirind. ¹⁶Si men b'edamkuri riga wa pilwa uj ma ngirang im aindam rinte ra ten ujim tamniny. Aji daka men yirkokar okati riga wa pilwa yirkokarim ngirang im aindam rinte ra ten dadal ngirpu kesa yirkokarim tamniny. Si yete ririrkipjog riga onggityam wiko omniam? ¹⁷Si sinsim onggityam iminjog Kerisomna wiko riga. Mop nokip sin ma odede jogjog riga pila im yepim re wulkip oraka singind God ma yitkak wiko yiyenyi, aji sin iminjog gar kae onggityam wiko omnika yiyenyu. I kwa sin God ma yitkak pitapita amnenenindam re Ti pilke okati yitkak ririr nasim i Ti wipjog nasim i dide Kerisomna danda kima im.

Godimna Sisil Outinti Tirir Omnijog Yitkakimna Wiko Riga Pol

3 ¹Si ninda rigap sowanim negir yit apurenenanj da sin ninda sosi wa wuwenyin re sowanim ongwata peba kesa im. Si ringma, ma sin b'usaya sowalenggyam sowaina danda im pitapita tamnenenindam sin ongwatam? Si ringma, rika sin singi aindam re ninda riga pila im yepim re towanim ongwata peba eyenanj wa pilwa o wa pilke emdanj towaina danda pitapita omnenam? ²Si win walenggyam re sowanim ongwata peba im, dide itemb ongwata peba iriki yibim re sowaina gar nate. Si komkesa sosi riga re wumir im dide ita ogenka yiyenyi. ³I sin wa wingirind yotomonda Yesum gatab b'ogil yirkokar bage yit pitapita omnenam, i idenatemb ket Yesu waina garind peba erikinonj ngirpu komkesa sosip kea pitakipind wumir auka wuweny wa gatab. I win re ma pen ke iriki peba im, aji yilo wimena Godimna Wingawinga ke iriki peba im. I kwa win re ma gimopagpagind iriki peba im odede ringma na re God gog yit erikinonj gimopagpagind Mosem okawam. Aji win re gar kuwarind iriki peba im.

⁴Si sin Kerisom pilkaim onggityam yitkak kupkakupka iminjog wumir akatenindam Godim wipind. ⁵Ɔ kon ma nok ma nindeniyin da sin sowalenggyam ririrkipjog riga mim b'agenaindam sowaina danda ke onggityam wiko omnikam. Aji sin danda yokatenyu onggityam wiko ririrkipjog omnikam re Godim pilkae. ⁶Ɔ Godit sin ririrkipjog riga nomninonj sisil outinti tirir omnijog yitkakimna wiko rigam. Ɔ itemb yitkak re ma iriki gog yit kae, aji Yinayina Wingawingamna e. Mop nokip iriki gog yitit riga im uj andrikiny, aji daka Yinayina Wingawingat riga wa yirkokar im agoniny.

⁷Ɔ gog yit re gimopagpag nat iriki wekenonj dide gog yitimna wiko re riga ujim oramita ma. Aji onggityam gog yitim tida kea b'ogil inyomarena yibnawonj. Si Mosemna wipkak re onggit b'ogil inyomarena kima na yibnonj rinte ra b'eteomneny. Si onggit penaemb Israel rigap makwa ririr na dimdim tina wipkak yirik unjomkenam. ⁸Si ringma, ma Yinayina Wingawingam wiko re ukoi jog b'ogil inyomarena kima e? ⁹Si rada gog yitimna riga negir ma b'isagika wiko re b'ogil inyomarena kima na yibnonj, si b'ogla negir kesa dimdimjog milemna wiko ra ukoi jog b'ogil inyomarena kima e ibim. ¹⁰Mop nokip gog yit re b'ogil inyomarena kima na yibnenonj, aji re onggit sisil outinti tirir omnijog yitkakimna ukoi jog b'ogil inyomarena pita awonj, si idenatemb onggityam gog yitimna b'ogil inyomarena re kea b'eomnenonj. ¹¹Mop nokip onggityam b'eommenam gog yit ikonj re b'ogil inyomarena kima na, aji tidaka onggityam ngirpu kesa wimenam yitkakim re ukoi jog e b'ogil inyomarena yibnau.

¹²Si onggit paemb sin onggit sisil tirir omnijog yitkakim pilke warim b'ogil isma yokatenyu, i ket sin moga kesa onggityam gatab pitapita amnenindam. ¹³Ɔ sin ma odede im it re Mose re dide. Si Mose tina wipkakind utwangkapu kobirgim yoramitonj re, nok mana da idenat Israel rigap maka dimdim yirik unjomkenyi onggityam tina engdeni wipkak rinte ra b'eteomneny yipa winind. ¹⁴Aji Israel rigaina gar re rogilkak im wekeny ngirpu yu odede it re utwangkapu kobirgim oramiti re dide. Si rada ton ogenka teyenanj kesam outinti tirir omnijog yitkak, ton ma opima nony taukenenanj. Nokip towaina utwangkapu kobirgim re indaima towa pilind otogiki kesa wekeny. Si onggityam utwangkapu kobirgim idenata totokenj, ra rigap Kerisond gar ke utkunda ke okasi. ¹⁵Si ngirpu yu ridenat ra rigap Mosemna gog yit tagenkanj, towaina gar re utwangkapu kobirgim ke ikangindi im wekeny. Si onggit paemb ton ma opima onggit gog yit gatab nony aukenenanj. ¹⁶Aji ridenat ra ton tengenj Yonggyamim pilwa, onggityam utwangkapu kobirgim ita totokenj. Si indamaemb ket nony auka ikeny. ¹⁷Ɔ daka Yonggyam re Wingawinga e yibim, si rokate ra onggityam Yonggyamimna Wingawinga ibim, toda ita dikind b'itrari mile. ¹⁸Si men komkesa re

onggityam wipkak utwangkapu kobirgim otogiki im wekenyin. Si men Yonggyamimna b'ogil inyomarena pita wa yomnenyu dide ket Tonsim men netingkin Tina wipkak pila. Si Yonggyamimna Wingawingat ita ket mera pilind onggityam Kerisomna b'ogil inyomarena oikindena ieny.

B'ogiljog Gasa Pam ke Omniki Disikakind

4 ¹I God kea sin kear nomninonj, si ingkaimemb sin onggityam Kerisomna wiko omnika eyenindam. Si onggit paemb sin ma opima danda kesa ainindam onggit wiko omnika wingirind. ²Aji sin erarkitondam komkesa ingar kima wigawiga mile, i sin ma opima engaenenindam rabem b'amnena mile, i dide sin kwa ma opima God ma yitkak askamkenenindam. Aji sin inta iminjog yitkak nena riga wa pilwa pitapita amnenenindam. Si komkesa riga wumir im onggityam sowaina mile gatab rinsim re sin dimdimjog amnikenenindam Godim wipind. I daka towaina kukip ke nonykokip kwa yipand gilgil emjatenanj onggityam sowa gatab. ³I sin God ma b'ogil yirkokar bage yit e pitapita yomnenyu. Aji rada onggityam yit nony auki kesa utwangki e yibim, si itemb nony auki kesa utwangki mile re towanim nena ma yepiya ra negir okasi. ⁴I onggit gowukoyimna god, Satanate gar ke utkunda kesa rigaina gar dumdom omnika eyeniny, nokim da idenat ton maka God ma b'ogil yirkokar bage yitimna ngaya yir ongong ienyi. Si onggit b'ogil inyomarenamna b'ogil yirkokar bage yit re Kerisom pilkae yete re Godimna wipkak e yibim. ⁵Mop nokip sin ma sowainajog gatab im pitapita amnenindam, aji sin pitapita yomnenyu da Yesu Keriso re Yonggyam e dide kwa da sin sowalenggyam re waina wiko riga pila im wanim bebig kima wiko omnika eyenindam Yesu map. ⁶I God naska yindonj da, “Ngaya b'ogla b'anyoraten sibib bora ke!” Si onggit Godtemb meraina garind ngaya enyorka eyeniny wumir okatenam Tina b'ogil inyomarena gatab. I itemb ngaya re Yesu Kerisomna wipkak nate yibim.

⁷Si sin kea onggityam b'ogiljog gasa yokatonda, aji sin itemb b'ogiljog gasa owama yiyenyu re pam ke omniki disikak pila isambika kima ji nate. Nokim da idenat sin ongwasu da itemb b'ogiljog gasa owamam ukoijog danda ikonj re Godim pilkena aji ma sowa pilkena. ⁸Si sin komkesa gatab ke bebig kaim iwatinti wekenyin, aji maike kwa onggityam bebigip ririr na sin gou wa omnenam nomnento. I sin nonysipsip map makwa wumir na wekenond rija im mile omnika eyenindam, aji sin maike kwa danda kesa aukitondam. ⁹I sin negir ma b'idgotnena yokatenenyu, aji God maike kwa nirareninonj. I rigap sin ipowa niyenenanj gou wa omnenam, aji sin maike kwa negir yokatonda. ¹⁰Si ita winind sin ma sobijog im b'idgotnena akatenenindam sowaina jiwind, si odede nya kaemb sin Yesumna uj yingg yokatenenyu. Nokim da idenat Godimna dandat Yesumna yilo yirkokar daka kwa pita omnena

iyeny sowaina jiwind. ¹¹I sin re yilo im wimena wuwenyin, aji ita winind sin uj okatenam bebig im wip awarkeneningdam Yesu map. Nokim da idenat Godimna dandat Yesumna yilo yirkokar daka kwa pita omnena iyeny sowaina jiwind rinsim ra uj taukanj. ¹²I sin wanim yirkokar yitkak pitapita yommenenyu re odede bebig kima im. Si onggit paemb ujit wiko omnika yiyeny sowa pilind, aji onggityam sowaina uj isma kaemb yilo yirkokarit wiko omnika yiyeny wa pilind. ¹³I yina peband ija emb ji iriki yibim da, “Kon Godind gar ke utkunda ke yokatond, si onggit penaemb kon yitnono aenond.” I sida odede yipa wip gar ke utkunda kima im wekenyin. Si sin Godind gar ke utkunda ke yokasu, si onggit paemb sin yitnono aenindam. ¹⁴I men wumir im da God yet re Yonggyam Kerisond yutnyitonj, Ton ita kwa men nutnikiny dem Yesu kima yipand awowim, dide kwa sin win kima yipand Ti wipind notowinkiny dem yipand sam okatenam. ¹⁵Mop nokip sin wanim b'ogil mim onggityam komkesa b'idgotnena akateneningdam, nokim da idenat Godimna wurar ukoi kana b'usmurena ikeny jogjog riga wa pilwa, i ingkaimemb b'ogil inyomarena kima siteket yit ukoi kana b'usmurena tuweny Godim pilwa.

¹⁶Si onggit paemb sin ma opima danda kesa aukeneningdam. Aji nangga ma ji rada sowaina gim ke ji re pil im itringka wuweny b'idgotnena map, aji sowaina kukipip re sisil danda im okatena eyenenanj bibir weanjweanj. ¹⁷Mop nokip onggityam sowaina b'idgotnena re yiyoyoi im dide sobijog im, aji sin onggityam b'idgotnena ke ngirpu kesa b'ogil inyomarena e okasu dem. Si onggityam b'idgotnena re yiyoyoi e dide sobijog e, aji onggityam b'ogil inyomarena re ngirpu kesa e dide ukoi jog e dem. ¹⁸Si sin ma opima kinyir ainindam onggityam gasam rinsim re yir ongong eyenindam, aji onggit gasa mim rinsim re maka yir ongong eyenindam. Mop nokip opimemb yir ongong gasa re yiyoyoi im aji onggityam yir ongong kesa gasa re ngirpu kesa im.

Sisil Ji Pumb Tunggingd

5 ¹Mop nokip men wumir im da meraina gowukoi ji re plaimet pila im, si ra onggityam meraina gowukoi ji uj taukanj odede im ringma ra plaimet tosmulis, si men Godim pilke sisil ji im takasindam dadal ngirpu kesa wimenam pumb tunggingd. I opimemb sisil ji ra ma rigaina yim ke orang met pila im dem. ²Si men onggit gowukoi ji ke wimena wingirind ma sobijog nony pumbpumb im wekenyin, si sin ukoi singi im ainindam da sin wanakana im pumb tunggingd sisil ji taukindam kobirgim b'ikoka re dide. ³Si men odede sisil ji im b'itkokindam dem, i idenatemb meraina wingawinga ji kima taukanj dem pumb tunggingd wimenam. ⁴I men onggit gowukoi ji ke bebig kima wimena wingirind ma sobijog gar kopa kima im wekenyin. Si onggit paemb men singi ainindam re ma onggit gowukoi ji otogika mim aji sisil ji b'ikoka mim. Nokim da

idenat onggityam ujimna ji tengendanj sisil ji wa ngirpu kesa yirkokar wimenam. ⁵Si God kea onggityam sisil ji awowim nya yongonjenonj meranim dadal ngirpu kesa yirkokar wimenam de pumb tungg wa, i Ton ket mera Yinayina Wingawinga nokainonj, nokim da idenat onggityam Tina ongonjeni mile ririrkip tainy mera pilind.

⁶Si onggit paemb men iminjog nony ijawa kima gar sam aukenenindam. Aji men wumir im wekeny'in da opi re men onggit gowukoi ji kima wimena wuweny'in, men ma opima Yonggyam kima wipwip aena wuweny'in onggit ji ke. ⁷Si men wimena wuweny'in re gar ke utkunda kaim, aji ma ingkaim nangga im re men yir ongong eyenindam. ⁸I men iminjog nony ijawa kima im wekeny'in, aji daka men nony menamena amnikenenindam da itemb re b'ogiljog e meranim onggityam gowukoi iraram dide ket wimenam Yonggyam kima de pumb tunggind. ⁹Si onggit paemb men gar singi kima nony nisonggaeneniny Yonggyamim sam okaena riga awowim, nangga ma ji rada men onggit gowukoyind tekeny'in o rada demb de tekeny'in pumb tungg wa. ¹⁰Mop nokip men komkesa opima towinkindam dem Kerisomna b'isagikapu pipmet wipind. Nokim da idenat men yipayipa rigap mira imda teyenindam dem meraina ji ke wiko omnika ririrind b'ogil mira o minda negir mira.

Rigariga Omnenam Wiko Riga

¹¹Si onggit paemb sin onggityam Kerisomna b'isagika gatab ukoi jog moga yuwadenenyu dide riga danda kima il onga eyenindam Kerisond moga uwadam. Si God opima pitakipind sin yir nongenenyiny rija im re sin iminjog dimdim wiko omnika yiyenyu. Aji daka kon kwa gar ke singi aenyin da win b'ogla pitakipind wumir okasya onggityam kor gatab waina kukipind nonykok ke imjatena kima. ¹²Si ma nok mim wa erikaindam da win sin b'usaya notingwasindam, aji nok ma da sin wa b'ogil gangga takau onggityam sowaina wiko gatab b'obogil wumir okatenam. I ingkaimemb win ket b'asourena tuwenyit sowa gatab da sin iminjog dimdim im gar ke wiko omnika eyenindam. Nokim da idenat win ten b'obogil mira tamnenindam yepim re b'asourena wuweny gim ke gasa nenam, aji ma gar ke gasa mim. ¹³Si onggit gim gasam b'asourena rigap sowa gatab endenanj da sin re korirkorir riga im. Si b'ogla, rada ton sin nogenairanj korirkorir riga mim, si itemb re Godim b'ogil inyomarena okawam e. I rada kwa ton sin nogenairanj b'ogil nony menamena riga mim, si itemb re wanim b'ogilim e. ¹⁴Mop nokip Kerisomna singi b'iyena milete sin danda kima ningaeneniny iminjog dimdim mile omniam. Nokip sin wumir im onggit gatab it re da yipaina riga Yesu Keriso re kea uj awonj komkesa riga map, si sin iminjog ke yokateny da sowaina komkesa gim ke gowukoi riga re kea uj aukito Tina uj kima yipand. ¹⁵I

Keriso kea komkesa riga map uj awonj, nokim da idenat Ti pilke yirkokar okati riga maka ket wimena tuweny towaina singind, aji Tinim nenam yet re towanim map uj awonj dide utnyitonj uj ke.

¹⁶Si onggit paemb sin otade ke makwa ita yina riga yir iyenyu gim ke gowukoi rigaina nonyik b'amdena ke. Nangga ma ji rada sin naskand kea Kerisom gatab yir yiyenenonda gim ke gowukoi rigaina nonyik b'amdena ke, aji yu sin makwa opima ket odede ainindam. ¹⁷Si onggit paemb yet ra Kerisond gar ke utkunda ke okas, ton re kea sisil otobarki riga e ainy. Si tina kesam gim ke gowukoi riga re kea b'eomnenny, dide ket sisil yirkokar kima riga e ainy. ¹⁸I opimemb komkesa mile re Godim pilkaim. Si God kea Kerisond wul b'agbagind yoramitonj i ingkenaemb ket Ton Tilenggyam rigariga awonj men kima, i daka ket mera wiko nokainonj it re da riga iyenam Ti pilwa Ton kima rigariga awowim. ¹⁹I isipkita ija emb ji da God kea Kerisom pilind yibnonj, nokim da idenat Ton Tilenggyam gowukoi riga kima rigariga tainy. Si Ton maka rigaina negir mile agenkinonj mira omnam, aji eommenainonj Keriso map, i daka ket mera pilind onggityam rigariga omnena yitkak yoramitonj it re da riga iyenam Ti pilwa Ton kima rigariga awowim. ²⁰Si onggit paemb sin re Godimna nyi kima opurena riga im Kerisond pitapita omnenam. I Godte sin ningaeniny danda kima riga ugowam. Si odede nya kaemb sin wen tengaindam Kerisomna nyi kima da, “Win God kima rigariga aina!” ²¹Si Keriso re negir mile kesa riga na yibnonj, aji God kea meraina negir mile Ti pilind aramisinonj, i ingkenaemb Keriso ket negir mile riga awonj ngirpu Ton ket onggityam meraina negir mile eommenam uj awonj. Nokim da ra men Kerisond gar ke utkunda ke okasu, si ingkaemb ket men Godimna negir kesa dimdimjog riga nyi okasu.

6 ¹I sin re God kima yipand wikomad im, si onggit paemb sin wen tugoindam da, “Win goro onggityam Godimna wurar yitkak kip kesa gim ke okatena!” ²Mop nokip God yindeney yina peband da, “Kon utkundond moina yir opmita re iminjog win nat.

I Kon men yim mokawond re yirkokar okatam bibir nat.”

Si yir de, yu re iminjog onggityam win e ainy onggityam Godimna wurar yitkak okatam. I yir de, yu re kwa iminjog onggityam bibir e ainy yirkokar okatam.

Polimna Bebig Okatani gatab Yit

³Si sin ma opima odede mile amnikenenindam rinsim ra yipa rigand negir wa ombombrenam omnenny. Si nangga paim sin odede yir b'ipka wuwenyin re, nokim da idenat maka yipa rigat onggityam sowaina Godim pilwa riga iyena wiko b'injawam omnenny. ⁴I sin b'ingaenenindam sowaina komkesa milend sowalenggyam b'angwatam da sin re iminjog Godimna wiko riga im. Si sin insimemb ji b'engabenga wip bebig

mimkam kima wip owarkena eyenindam, opi re ukoi b'idgotnena, i ukoi bebig kima negir mile, i dide gar bebig omnika mile. ⁵I kwa sin odede mile na wip owarkena eyentondam sowalenggyam b'angwatam da sin re iminjog God ma wiko riga im. Si rigap koi kima nenegir kana ipowa niyento, i sibibmetind oramka niyento, i dide riga bobop soro kima geja niyento. Aji sin God ma wiko omnikand wiram kesa b'asowa wuwenond, i yutunga kesa aukenentondam, i dide owoupand wekenenond. ⁶I kwa sin odede mile im omnika eyenindam sowalenggyam b'angwatam da sin re iminjog God ma wiko riga im. Si sin kilkesa mile im omnika eyenindam, i God ma yit wumir okati kima im mile omnika eyenindam, i musik wimena mile omnika eyenindam, i wurar mile im omnika eyenindam, i Yinayina Wingawingamna danda kaim mile omnika eyenindam, i dide iminjog singi b'iyena kima mile im omnika eyenindam. ⁷I sin kwa iminjog God ma yitkak nena im pitapita omnena eyenindam, si Godimna dandate wiko omnika yiyeny sowa pilind. I sin negir kesa dimdimjog mile im omnika eyenindam. Si onggit miletomb sin b'irmekam nomneniny dide ten ejatenam nomneniny yepim re sin b'engabenga nya ke negir omnika niyenenanj. ⁸I sowaina wiko wingirind, nindap sin esourena im niyenenanj, aji daka nindap re isnawa kesa ingar mim nomnikenenanj. I nindap re nenegir kana im sin nijongkenenanj, aji daka nindap re b'obogil kana im sin nusenenanj. I kwa ninda rigap sin usenena niyenenanj da sin re b'anyginena riga im, aji sin apurenindam re iminjog yitkak nena im. ⁹I ninda rigap sin usenena niyenenanj da sin re ma ongwati riga im, aji sin re iminjog ongwati riga im. I rigap sin uj mim numunenanj, aji yir de, sin re yilo im wimena wuwenyin. I rigap sin negir ma b'isagika wa oramitena niyenenanj, aji sin makaima uj aukindam. ¹⁰I sin gar bebig kima im wimena wuwenyin, aji sin ita winind ukoi sam im aukenenindam Godim wipind. I sin gasa kesa riga pila im wimena wuwenyin, aji sin riga wingawinga ke jogjog gasa kima riga mim amnikenenindam. I kwa sin ma gasa tib kima im wimena wuwenyin, aji sin komkesa gasam awir im b'araka wuwenyin.

¹¹Korinto riga! Sin kea pitakipind yit opurena eyentondam wanim, aji maka nangga na yoimantonda. Dide sowaina gar re ingolendi im wekeny wanim. ¹²Si ma sinpiya waina gar idokam amnentondam, aji wada waina ipindenapiya waina gar idokam ammento. ¹³Si kon wen yit tatainyin ra kor b'igawarjog pila im da win b'ogla sowanim waina gar engolenjinam.

Gar ke Utkunda kesa Riga kima B'inkindena gatab Nonony Yitkak

¹⁴Si win goro gar ke utkunda kesa riga kima b'eteomkeninam gilgil wiko omnikam. Mop nokip negir kesa dimdimjog riga ake negir mile riga ma ririr i kekeg taya, dide ngaya ake sibib ma ririr i yipand b'itinkindenya. ¹⁵Si ridede i Keriso ake Beliyar, it re Satana, yipand

nonykok taramisinya? I ridede e gar ke utkunda riga wikomad tainy gar ke utkunda kesa riga kima? ¹⁶I Godimna yinamet re makwa ririr e b'anyginena god idol kima yipand tainy. Mop nokip men re yirkokar Godimna yinamet im, ode de rija e re God yindeny yina peband da,

“Kon ita nitibnyin ton kima, i ita kwa netkenyin towa wingirind.

Si Kon towanim ra God e taen, i dide ton ra Koina riga im taukanj.”

¹⁷Si onggit paemb Yonggyam God yindeny da,

“Win riga wa pilke ewaikisinam, i ket wenta bobo ainam yina mile omnikam.

I win goro tasopainam kil kima gasa, si ingkaimemb Kon wen takasinyin.”

¹⁸I kwa Komkesa Dandam Rigib Riga Yonggyam God yindeny da,

“Si Kon wanim taen ra B'u e.

I dide win Kornim taindam ra leo b'iga im dide ngimngai b'iga im.”

7 ¹Si onggit paemb, kor rigawar yena re kon singi eyeninyin, men opima onggityam komkesa tirir omni yit awamindam, si men b'ogla merallenggyam kilkesa raukinum komkesa kilkil mile ke gim ke dide wingawinga ke. I men kwa b'ogla Godind moga yuwadenu, i ingkaimemb men kupkakupka yina taukindam.

Korinto Sosimna Engenda Mile dide Polimna Sam

²Si win b'ogla waina gar engolenjinam sowanim. Nokip sin makwa ya pil mana negir kima kaokao mile amniktondam. I kwa sin makwa ya mana gar ke utkunda mile negir yomnikawonda. I dide kwa sin makwa yena b'anyginena nya ke il onγκα eyentondam sowanim b'ogil okatam. ³I kon ma wen negir ma b'isagika mim amninyin. Mop nokip kon naska nata nindenond da win b'ogla sowaina garind tekenyit, nokim da idenat men yipand b'inkena tuweny in yilo wingirind ngirpu uj. ⁴I Kon wanim ukoi danda kima b'obogil yimjateny in, i dide kon ma sobijog im wen asoureniny in. Si nangga ma ji rada sin jogjog b'engabenga wip b'idgotnena im akatenindam, aji kon b'ogil seo nate nibneneny in, dide ukoi samte ken nigwandeny.

⁵Mop nokip re sin Makedoniya wa tuwond, sowaina jiwip maka wiram yokateneno, aji sin komkesa gatab ke b'idgotnena na akatentondam. Si sin bau ke leny b'agawa na wuwenond ninda riga kima dide gar wa moga na aukenentondam. ⁶Aji God re irinena riga wa b'ogil b'ugowa riga e. Si re Tito opendonj sowa pilwa, God kea sowa b'ogil b'ugowa nogoninonj tina openda ke. ⁷Aji ma tina openda gatab nena kena b'ogil b'ugowa akatentondam, aji daka kwa kea onggit b'ogil b'ugowa yit ke rina re win ti yogontondam. Si Tito kea sowa b'agenayonj da win ma sobijog e

ken singi niyanya yir ongongim, i win ma sobijog gar kopa kima e kear nomnanya waina omniki negir mile map, i dide kwa win ma sobijog im kor gatab irmekam singi ainindam. Si kon onggit tina yidir yit map ma sobijog e b'usaya gar sam aenyin. ⁸I nangga ma ji rada ke koina letat wen nony bebigim amninonj, yu kon ma ita nony ke yirinenyin onggityam koina leta gatab. Mop nokip nangga ma ji rada naskand kon yirinenond, kon kea wumir yokasin da onggit koina letat wen nony bebigim amninonj re sobijog gangga nena nat. ⁹Si yu kon ukoi sam nate nibnyin. Aji ma onggit pae da win kea nony bebig yokatenonda koina leta ke, aji nok pae da win kea onggit nony bebig ke gar engkitondam waina negir mile ke de Godim pilwa. Mop nokip win nony bebig yokatenonda re Godimna singi nat, nokim da idenat win maka kip kesa b'idgotnena okasya sowa pilke. ¹⁰Mop nokip Godimna oramiti nony bebigit rigam pilind wiko omnik ra tina negir mile ke engenda ma Godim pilwa, i ket wip yii ra yirkokar okatam nya wa e. Si itemb re ma irinena kima e. Aji gowukoi rigaina oramiti nony bebigit rigam pilind wiko omnik ra uj okata ma. ¹¹Si yir de, win kea onggityam nony bebig yokatenonda rina re God Tina singind yoramitonj. Si ridede na onggityam Godimna oramiti nony bebigit wiko omnika yiyenonj wa wingirind? Si opimemb ji isma: si win ita ita winind ken nony kikiib nomnikenya, i kwa win waina mile pitakipind isipkena niyenaindam irmekam, i kwa win walenggyam ma sobijog gar soro kima im yir ongong eyenindam waina omniki negir mile gatab, i kwa win ma sobijog e Godind moga yuwadenenya koina wip iyena danda gou wa omnena map, i kwa win ma sobijog im singi aenindam kon kima b'inkindenam, i kwa win ma sobijog gar ke singi im aenindam kor gatab irmekam, i dide kwa win ma sobijog danda kima b'isagika e omnika yiyenya negir mile gatab. Si win walenggyam pita wa aukindam onggityam komkesa mile wingirind da win re kilkesa im mile amnikenindam. ¹²Si nangga ma ji rada konit naskand wa leta erikawond, aji kon ma onggit riga mop penaemb leta yirikond yet re onggityam negir kima kaokao mile yomnikonj, o minda onggit riga mop penaemb yet re onggityam negir kima kaokao mile ke negir yokatonj. Aji kon onggit mop penaemb leta yirikond da idenat waina nony kikiib omnika mile pita wa tainy Godim wipind rina re win omnika yiyenonda sowa gatab. ¹³Si onggit mop paimemb sin b'ogil b'ugowa yokatenyu.

I ma sin onggityam b'ogil b'ugowa nena e yokatenyu, aji Titote b'usaya kwa ukoi jog gar sam nomnikeneniny tina sam ke. Mop nokip ton komkesa wa pilkena gar sam kima nony b'ogil yokatenenonj, re ton wimena yikenonj wa wingirind. ¹⁴Si kon kea wen asoureninond Titom pilwa, si onggityam koina b'asourena wanim re maka ingarim awonj, nokip win kea onggityam koina b'asourena yit ririrind mile amniktondam. I sin wanim yit apurentondam re komkesa iminjog

yitkak na. Si kwa daka yipa wip nya kena onggityam b'asourena re kea iminjogim awonj rina re sin Titom pilind asourentondam. ¹⁵I Titomna kukip ke singi b'iyena wanim re kea b'usmurena e yik. Nokip ton ita nonyik eyeneniny ridede na re win komkesa tin moga kima dide kaktiti kima simesime omnam yisnaenonda, dide kwa win komkesa tinim b'akaenentondam. ¹⁶Si kon ma sobijog nony sam e aenyin, nokip kon ita kupkakupka nony b'ijawa yoramisin wa pilind.

Gar ke Utkunda Rigaina Wurur Mile gatab Yit

8 ¹Sowa gar ke utkunda nany dide yingganwar! Sin wen insim wumir tamnenindam rija na re God wurar mile omniam wurar agoninonj sosi nata Makedoniya eriya wingirind. ²Si nangga ma ji rada b'engabenga wip b'idgotnenap kea ten otonkena eyento, ton ukoijog sam na aukenento Keriso map. Si onggit paemb nangga ma ji rada ton gasa kesajog na wekenonj, towaina ukoijog wurar mile kea ukoi kana b'usmurena yikenenonj. ³Mop nokip kon yir ungata yit nitinjin da ton kea towaina danda ririrind wurar wulkip aramkenento, i ma ina nena na, aji ton kea kwa towaina danda yigwandeneno b'usaya wurar wulkip tumind oramkam. Si ton odede aramkenento re towainajog singi ririr nat. ⁴Si ton jogjogpyam sin il onga niyento odede b'arkena kima da, "Sin singi im onggityam wurar mile omniam wurar okasu dide yina riga wa yim okawam wulkip tasaindam yepim re Yuda eriyand wekeny." ⁵Si ton ma ija na yomniko rija na re sin singi yoramitonda towanim omniam. Aji ton Godimna singi ririrind naska towalenggyam kupkakupka b'akauto Yonggyamim pilwa i dide ket sowa pilwa. ⁶Si onggit penaemb sin Titond yugowonda, nokim da idenat ton onggityam wurar mile undwas rina re ton naskand yotomonj wa wingirind. ⁷Si win ukoijog danda kima im onggityam komkesa mile omnika eyenindam, opi re gar ke utkunda mile, i yitkak opurena mile, i wumir okata mile, i kupkakupka yim b'akawa singi mile, i dide singi b'iyena mile rina re win yokatonda sowa pilke. Si win b'ogla kwa onggityam wurar mile daka odede yipa wip ke ukoijog danda kima omnika iyena.

⁸Si kon ma b'ingawa yit im amninyin onggit wurar mile omniam. Aji kon Makedoniya rigaina gar ke singi kima wurar mile omnika gatab e nindeneyin, i ingkaimemb kon wen atonkisinyin imjatam da rika waina singi b'iyena mile re iminjog e towaina mile re dide. ⁹Mop nokip win wumir im mera Yonggyam Yesu Kerisomna wurar. Si Ton re jogjog gasa kima riga na yibnonj de pumb tunggind, aji Ton wa map gasa kesa riga awonj onggit gowukoyind. Nokim da idenat Ton Godimna jogjog gasa wa tagoniny jogjog gasa kima riga omniam, i ingkaemb widaka wurar mile omnika iyena gasa kesa riga wa pilwa. ¹⁰Si yito kemagind winpiya naska yotomonda onggityam wurar mile omniam, i ma ina nena na,

aji win kea kwa singi daka aukitondam onggit mile omnikam. Si onggit paimemb kon wen ugoinyin onggit mile undwatam nokip itemb re wanim b'ogiljog e. ¹¹I yu win yundwata onggityam wurar mile odede ringma na re win otomapu ke ukoi singi yoramitonda omnikam. Si win b'ogla onggityam wurar mile undwasya onggit ririrind rinsim re gasa wa pilind wekeny. ¹²Mop nokip ra win gar ke singi oramisya wurar mile omnikam, win wurar mile tamnikindam onggit gasa kaim nannga im re wa pilind wekeny. Si God opima b'obogil temjasiny onggityam waina wurar mile, aji Ton ma onggit gasa kaim temjasiny rinsim re maka wa pilind wekeny. ¹³I kon ma nok ma nindenyin da idenat win b'idgotnena okasya ukoi jog wurar mile omnika map dide onggityam waina wurar milet ninda rigaina bebig awir tamnauranj. Aji kon nok ma nindenyin da idenat win dide ton komkesa yipa ririrkip wimena okatenya. ¹⁴Si yu winind, waina jogjog gasapim ten yim akauranj nanggamog ingaena gasa mim ton b'arakanj. Nokim da ra widaka nanggamog ingaena gasam b'atrakindam, idenat ton towaina jogjog gasa ke wen yim takauranj. Si odede walenggyam yim b'akaena kaim win dide ton yipa ririrkip wimena okatenya. ¹⁵Si ija emb ji yina peband daka iriki yibim mana owou gatab da, “Jogjog owou buruburu omniki rigat, ton onggit bibir ririrind tawiny, aji ma opima umam tangapiny. I sobijog owou buruburu omniki rigat, todaka onggit bibir ririrind tawiny, aji ma ita b'atrak.”

Tito dide Ti Yim Okawa Riga

¹⁶I kon Godind siteket yomneny in yet re Titond wanim onggityam nony isonggaya mile yokawonj rinte re kon yowamen. ¹⁷Si Tito re ma sowaina b'ugowa yit nena na yimjasim wen b'usaya odaram, aji daka ton tilenggyam ti nony kena ukoi jog gar ke singi yoramisim wa pilwa menonim. ¹⁸I sin kwa yipa ongwati gar ke utkunda riga ita ton kima itmikisu. Si itemb re riga God ma b'ogil yirkokar bage yit b'obogil pitapita omnena riga e, si onggit mop paemb komkesa sosip tin esourena yiyenyi. ¹⁹Aji ma ina nena na aji daka sosip kea tin yobagendo sin kima menonim de Yuda eriya wa onggityam towanim wurar wulkip iyenam. Si men odede nya ke itemb wiko omnika yiyenyu re, nok ma da idenat Yonggyam b'ogil inyomarena okateny dide kwa idenatemb meraina gar ke singi b'obogil pita wa tainy. ²⁰I sin odede nya ke yirgong auka wuweny in re, nok mim da idenat maka yet sin nitinjainy odede da sin negir nya kae onggityam ukoi jog wurar wulkip yiyenyu. ²¹Mop nokip sin kea naska nata yir yiyenonda b'ogil nya odaram onggit wurar wulkip b'obogil iyenam. Si sin ma Yonggyamim wip nena nat dimdim nya yorakonda, aji kwa daka riga wa wip nat. ²²I sin kwa yipa gar ke utkunda riga ita ton kima itmikisu. Si sin kea tin otonkena yiyenonda jogjog b'engabenga nya ke, nokim da idenat sin imjasu tina iminjog

gar ke singi wanim yim okawam. I otade ton ita ukoi jog gar ke singi ainy wen yim okawam, nokip ton b'usaya kupkakupka nony b'ijawa yoramiteny wa pilnate. ²³I kon Titom gatab nitindeniyin. Si ton re kornim yim okawa riga e, dide ton re kor wikomad e wanim. I kwa kon nitindeniyin osiemb sowa gar ke utkunda riga nimog gatab yena ra sin tetmikisu wa pilwa. Si sosipiya ten abagendo itmikitam Yuda eriya wa onggityam wurar wulkip iyanam, dide ton re Kerisond b'obogil esourena riga i. ²⁴Si onggit paemb win b'ogla ten tauyaindam waina b'ogil singi b'iyena mile. I dide win kwa tauyaindam towanim imjatam da sowaina b'asourena wa gatab re iminjog e. Si ingkaemb komkesa sosip daka waina iminjog gar ke wurar mile gatab pitakipind wumir okatenyi dem.

B'ogil Ongonjeni Wurar Mile gatab Yit

9 ¹I win wumir im wekenyit onggityam yina riga yim okawam wurar mile gatab yepim re wekeny Yuda eriyand. Si kon ma nangga ma b'usaya kwa onggit gatab wanim iriken. ²Mop nokip kon wumir en waina gar ke singi ten yim okawam. Si kon ke Makedoniya riga wa pilwa onggityam waina gar ke singi gatab b'asourenond da win Akaya eriya riga re yito kemag kena b'angonjena tuyimit onggit wurar mile omniam. Si re ton nutkundeno waina ukoi gar ke singi gatab, ma yipa kima rigapiya gar pumbpumb aento onggityam wurar mile omniam. ³Aji kon opima onggityam gar ke utkunda riga tetmikisinyin wa pilwa. Nokim da idenat sowaina b'asourena maka kip kesa tainy waina b'angonjena gatab, aji idenatemb win b'angonjeni tekenyit wurar wulkip itmikitam Yuda eriya wa odede ringma na re kon wen asoureninond towa pilwa. ⁴Si win maka ra odede omnika, i daka ra ninda Makedoniya riga kon kima tui wa pilwa dide wen tadaranj b'angonjeni kesa, si ma win nenapim ingar taukindam aji sida kwa opima, nokip sin kea wa gatab imjatani yit kima b'asourentondam. ⁵Si onggit penaemb kon nony menamena yomnikond da kon b'ogla tugoiny in opimemb gar ke utkunda riga, nokim da idenat ton wen naska tadaranj dide wen naska naska b'angonjenam tamnanj waina tirir omni wurar mile omniam. Si win ija na b'angonjeni tekenyit, ngirpu ra sin topenjindam wa pilwa. Si odede b'angonjeni wurar mile re iminjog gar ke singi kaim, aji ma nony bond kaim.

Wurar Milem pilke B'ogil Isma

⁶I win b'ogla onggityam yitkak b'obogil nonyind tawamindam da ra tuny itot rigat sobijog kana itot teyeniny, ton kwa odede sobijog kana e erngoka ikeny. I ra tuny itot rigat jogjog kana itot teyeniny, ton kwa odede jogjog kana e erngoka ikeny. ⁷Si win yipayipa riga b'ogla naska tirir omnya waina garind da kon leamog im wurarim wulkip taramkinyin. I onggit tirir omni ririrind oramka teyenindam, aji goro

nony bond ke o il onгка ke. Mop nokip God intemb rġga singi yiyeny yete re nony sam kima wurar mile omnika yiyeny. ⁸Si God ririr e komkesa wurar ukoi kana tasmureniny wanim. Nokim da idenat win ita winind komkesa gatab ke komkesa gasam b'araka kesa tekenyit, i ingkaimemb win ukoi kana yim b'utasmurenindam komkesa b'ogil wiko omnikam. ⁹I yina peband daka ija emb ji iriki yibim da,

“Ton singi ririrind wurar gasa jabajaba egmarkinonj re gasa kesa rġga wa pilwa na.

Si Tina negir kesa dimdimjog mile yibim re dadal ngirpu kesa e.” ¹⁰I God tuny ogona eyeniny tuny itot rġga wa, dide kwa owou ogona eyeniny owowim. I daka Tonte kwa wa tuny ogona eyeniny dide kwa nangg awinkenainy jogjog kip erngokam. Si ra win odede wurar mile tamnikenenindam tuny itot re dide, si God opima wa jogjog negir kesa dimdimjog mile warabag tamnikaeniny. ¹¹Si waina komkesa gasa re Godim pilke okati im, i win onggit gasa kaim ukoi kana jabajaba wurar mile omnika eyenindam ita winind. I ra win wurar wulkip sowa yimind taramisindam, i dide ra sin Yuda eriya rġga wa tagonindam, ton opima onggityam waina wurar mile ke ukoi kana Godind siteket yit omnena iyenyi dem. ¹²Si itemb waina wurar omnika wiko re ma ina nena e it re yina rġga waina gim ke ingaena gasa ririrkip omnika mile e towaina b'araka wingirind. Aji daka kwa onggit wiko ke Godind siteket omnena mile e ukoi kana b'aikindena yikeny towa wingirind. ¹³Si rġgap opima onggit waina wurar mile ke wen temjatenanj dem da win Kerisomna b'ogil yirkokar bage yit iminjog gar ke utkunda ke yokatonda dide yimta yundokenyena, si ingkaimemb win odede jabajaba wurar wuwenyit towa pilwa dide komkesa rġga wa pilwa. I ingkaimemb ket ton Godind b'ogil inyomarena okaena iyenyi dem. ¹⁴Si ton opima wa gatab yir opmitena tuweny dem iminjog gar singi kima. Mop nokip God kea wa ukoi jog wurar agoninonj. ¹⁵I Godimna yiyag wurar re ma isipkita pila e, si onggit paemb men Godind siteket yit yamnenu.

Polimna B'irmeka Yit Tina Danda gatab

10 ¹Si ninda rġgap odede negir yit kima im kor gatab endenanj da re kon win kima nibnond, kon moga map goujog rġga pila na wimena nekenond, i dide it re yu kon wa pilke ewaikiti nibnyin, kon moga kesa im yit omnena eyeninyin. Aji kon Pol, konjog wen tugoinyin ra b'ogil yit kaim rġja na re Keriso nony kima musik wimena mile ke dide musik isnawa nony kima mile ke rġga yit amneneninonj. ²I ton nony auka wuweny da sin wimena wuwenyin re gim ke gowukoi rġgaina nya nasim. Si kon yisamken da ra kon netken wa pilwa, kon opima ten moga kesa danda kima yit tamneninyin. Aji kon wen tarkisinyin da win walenggyam opimemb rġga b'obogil yit tamnenindam, nokim da

ra kon netken wa pilwa, idenatemb kon maka ten bebigind oramitam danda kima yit tamneninyin wa wipind. ³I sidaka re gim ke gowukoyind wimena riga im, aji sin ma opima geja amnikenindam gim ke gowukoi rigaina mile ririrind. ⁴Mop nokip sowaina geja gasa re ma ija im opi re gowukoi rigaina geja gasa re dide, aji sowaina geja gasa re Godimna danda kima im. Si opimemb sowaina geja gasap b'ogla geja rigaina danda kara iyenyi i tungg negir tamnikanj. Si sin b'ogla rigaina negir b'ugaga yit awir tamnikindam rinsim re geja riga Satanam pilke wuweny. ⁵I sin kwa onggit danda ke b'ogla awir tamnikindam komkesa b'asourena mile rinsim re Godimna iminjog wumir yitkakim pilind gejam owinkanj. I kwa sin b'ogla komkesa b'engabenga ouyaena gou wa tamnindam riga wa pilke dide ten tauyaenindam Kerisond yimta undokam. ⁶I win b'ogla naska onggityam b'anyginena ouyaena riga tauyaenindam i idenat ket kupkakupka sosit Kerisond yimta undok. I yepiya ra maka Kerisond yimta undoki, sin opima b'angonjeni wekeny in opimemb komkesa utkunda kesa riga bebigind oramitam.

⁷Si win riga ikalnena eyenindam re gim ke yir ongong kaim, aji ma wingawinga nya kaim. I ninda b'anyginena ouyaena rigap b'asourena kima b'agenaya wuweny da, "Sin re Kerisomna wiko riga im." Si win odede riga angwatanindam re odede towaina b'agenaya kaim. I sin re iminjog Kerisomna obagendi wiko riga im. Si onggit rigap b'ogla b'usaya sida kwa yipa wip ke nangwasine da sida re Kerisomna wiko riga im odede ringmim re ton towalenggyam b'asourena kima b'agenairanj da, "Sin re Kerisomna wiko riga im." ⁸Mop nokip nangga ma ji rada kon odede ukoi jog b'asourena nekeny in sowaina danda gatab rina re Yonggyam nokainonj, kon ma ita ingar taen. I Yonggyam nok mana onggityam danda nokainonj da idenat sin wen yim okawa teyenindam b'obogil danda kima onyitam gar ke utkundand, aji ma sin wen negir im omnika teyenindam. ⁹I kon ma singi en win odede nony menamena ke notingwasya da kon jabakip nasim koina leta ke wen mogam amneninyin aji mop nasim. ¹⁰Mop nokip ninda b'anyginena ouyaena rigap kor gatab endenanj da, "Tina leta re ukoi jog yitkak im dide danda kima im. Aji ra ton sowa wipind ibim, ton re danda kesa e. I dide tina opurena re ma b'ogiljog im, irinena kima im." ¹¹I odede opurena rigap b'ogla b'obogil sin nangwasine. Si yu sin re wa pilke ewaikiti im wekeny in, si sin leta kaim wen yit amnenindam. Aji ra sin tuy in dem wa pilwa, sin opima odede leta yitkak ririrind wikond b'itngaenindam dem.

¹²I ninda b'anyginena ouyaena rigap towalenggyam b'agenairanj da, "Sin re ukoi jog riga im." Aji sin moga im aindam odede riga pila sowalenggyam sowainajog tondon ke b'akalnenam dide yir b'iyenam. Aji ton towalenggyam towainajog tondon kaim b'akatenanj dide towalenggyam towainajog nony menamena kaim yir b'iyenenanj. Si ton

re korirkorir im. ¹³Aji sin ma opima b'asourena wuwenyın onggıt wiko gatab rina re God maka wulpok nomninonj sowanı̄m omnı̄kam. Aji sin ina nena wiko ngirpu nasim b'asourena wuwenyın rina re God wulpok nomninonj sowanı̄m omnı̄kam. Si sin onggıtyam Godı̄mna wulpok omni rırır nat wuwend Tina b'ogil yirkokar bage yıt pıtapıta omnenam ngirpu kwa daka de wa pilwa. ¹⁴Si rako sin maka wa pilwa wuwend, sı sin sowalenggyam ma rako ukoi kana na b'asourena wuwenyın. Aji sin rırır im wa gatab b'asourenam, nokı̄p sinpiya naskajog Kerı̄somna b'ogil yirkokar bage yıt kima wuwend, ngirpu dea ta wa pilwa. ¹⁵I sin ma opima b'asourena wuwenyın b'enga rigaina omni wiko gatab rina re God maka wulpok nomninonj sowanı̄m omnı̄kam. Aji sin warım b'ogil isma inte yır yungau da waina gar ke utkunda inika yık dı̄de kwa sin onggıtyam sowaina wiko ukoījog warabag omni iyenyu wa wingırınd rina re God wulpok nomninonj sowanı̄m omnı̄kam. ¹⁶I sin kwa sıngi im da sin wa kak ke nında b'enga eriya nata tuwenyın God ma b'ogil yirkokar bage yıt pıtapıta omnenam rikınd re maka yıpa rigat onggıtyam God ma bage yıt yıyonj. Nokı̄p sin ma sıngi im menamenam onggıt eriya nata rina re God wulpok amninonj b'enga riga wa omni kam, dı̄de sin kwa ma rırır im towaina b'asowa ke omni wiko gatab b'atisourenındam. ¹⁷I yına pebat daka ı̄ja emb ı̄jı yındeny da, “Yet ra b'asourenam sıngi tainy, ton b'ogla ina nenam b'asouren nangga na re Yonggyam amnikinonj.” ¹⁸Mop nokı̄p yet ra tilenggyam b'atgenai ukoi rigam, ton re ma imınjog ukoi rigam ongwati riga e Godı̄m wı̄pınd. Aji inte imınjog ukoi riga yena ra Yonggyam imjas ukoi rigam.

Pol dı̄de B'anyınena İtmikıtı̄jog Rı̄ga

11 ¹I win gangga nokawa. I be kon korirkorir riga pıla sobı̄jog yıtnono raenin. Si win muske utkundena kor gatab yıt. ²Si kon ukoi kana wen gar ke sıngi eyeninı̄yın re onggıt garjog sıngi kae rı̄nte re Godı̄m pilke ik. Mop nokı̄p kon kea tırır yomnd da kon wen tamnı̄yın ra pıl esopai kesa kılkesa ngımngai mim, nokı̄m da idenat win tonyısındam dem yıpaina leo Kerı̄som wı̄pınd molkongga omnam. ³Aji kon moga e aenyın da ke win yırara waina imınjog dı̄de kılkip kesa Kerı̄sınd yımta undoka mı̄le dı̄de kwa ke Satanat waina nony menamena negır nya wa wı̄p ramnı̄n odede it re ringma na re gı̄remıt tına b'anyınena multekı̄p ke İbınd rabem womnonj. ⁴Mop nokı̄p win b'obogıl im b'anyınena ouyaena riga enjı̄kenındam waina sosi wa opı re ton wuweny wa pilwa b'enga Yesund pıtapıta omnenam yena re sin maka pıtapıta yomnenonda wanım. I kwa win ita towa pilke b'obogıl yokatenya b'enga wingawı̄nga yena re win maka yokatonda sowa pilke. I dı̄de kwa win ita towa pilke b'obogıl yokatenya b'enga b'ogıl yirkokar bage yıt rina re win maka yokatonda sowa pilke. ⁵I onggıt b'anyınena ouyaena rigap towalenggyam b'agenairanj da, “Sin re ukoījog itmikıtı̄jog riga im.”

Aji kon ma ija e nonyik b'amdenyin da kon re goujog riga en towa pilke. ⁶I nangga ma ji rada ninda b'anyginena itmikitijog rigap endenanj da koina opurena re ma b'obogil b'auyaeni kima im. Aji kon ukoi jog wumir en God ma yitkak dide mile gatab. Si sin sowaina komkesa ouyaena kena dide mile kena onggit gatab pitapita omnena eyentondam wa pilwa.

⁷I kwa re kon God ma b'ogil yirkokar bage yit pitapita yomnenond wa pilwa, kon maike mira wulkip akateneninond wa pilke. Aji kon kolenggyam gou wa aenenond, nokim da idenat wen nyi pumb wa tuwasinyin. Si ringma, rika onggityam koina mile re negir mile na? ⁸I onggit winind re kon wa wingirind wiko omnika yiyenond, kon ninda sosi wa pilkena mira wulkip akateneninond. I onggit wulkip ke kon ririr na awond wanim wiko omniam. Aji onggit winind kon maka towanim wiko amnikainond, si kon onggityam wulkip akateneninond re yurowam wip nya kena. ⁹I re kon naskand win kima nibnenenond, nangga ma ji rada kon wulkip b'araka nat nibnenond, kon maike wen ejeneninond. Mop nokip yepiya re gar ke utkunda nany dide yingganwar tuwonj Makedoniya eriya ke, tonpiya wulkip ke ririrkip nomnikeneno wulkip b'arakand. Si kon kea kolenggyam ita winind ingaena gasa ke b'uwogenenond wen maka gar bebigim omnenam. I kon kwa ita ita winind kolenggyam ingaena gasa ke b'utuwo genenyin, nokim da ke kon wen bebigind raramiteninin. ¹⁰I Kerisomna iminjog yitkak re ita kor pilind yibim. I kon iminjog nitinjin da kon ma ita ket mira wulkip takasinyin wa pilke. Si makwa yipa rigat ita ken nitiswang onggityam koina b'asourena gatab Akaya eriya wingirind. ¹¹Si nangga pae kon odede nindenyin? Minda rika nok pae kon nindenyin kor awir e singi b'iyena wanim? Nayi, God wumir e koina singi b'iyena mile wanim.

¹²Aji b'anyginena itmikitijog rigap b'asourenam mop im oraka eyenanj da ton wiko omnika eyenanj re odede sin kima yipa ririr im, nokim da idenat ton mira wulkip takatenanj wa pilke. Si onggit paemb kon mira wulkip kesa wiko omnika iyenyin dem wa wingirind rija na re kon naskand wiko omnika yiyenond. Nokim da idenat kon towaina onggityam b'asourenam mop oraka nya kupkakupka tepenjinyin. ¹³Mop nokip opimemb riga re b'anyginena itmikitijog riga im, i ton re b'anyginena God ma wiko riga im. I dide ton re Kerisomna itmikitijog riga pila im wip aukenenanj. ¹⁴Si goro kid kesa taininam! Mop nokip Satana toda ita tilenggyam wip aukeneny da ngayamna aneru e. ¹⁵Si onggit paemb itemb re ma b'enga e, ra onggit Satanamna wiko rigap odede wip taukenenanj da ton re negir kesa dimdimjog wiko riga im. Si ra kikitum b'isagika win ik dem, ton opima negir ma b'isagika takatenanj dem towaina komkesa omniki wiko ririrind.

Polimna B'idgotnena gatab Yit

¹⁶I kon b'usaya kwa nitinjin. Si goro win ken notgenaya korirkorir riga ke. I rada win ken notgenaya korirkorir riga ke, win b'ogla ken

nutkunda odede ringmim re win korirkorir riga yit utkundenindam. Si kodaka b'ogla sobijog kana ngai b'asourenin. ¹⁷Si ra kon tapureninyin, kon ma Yonggyamimna singi nate tapureninyin. Aji kon korirkorir riga pila e tapureninyin, nokip kon nony ke yimjasin da itemb re b'ogiljog e wanim kor gatab b'asourena yit opurenam. ¹⁸Si jogjog b'anyginena itmikitijog riga b'asourena wuweny re gim ke gowukoi rigaina nya ririr nasim. Si koda kwa ita odede nya ke b'asourena netkenyin. ¹⁹Mop nokip win b'agenaindam da sin re b'ogil multekip kima riga im, aji win nony sam kima im opimemb korirkorir riga iminjog ke utkundenenindam. Aji win ma opima iminjog ke ken nutkundernya. ²⁰Si nangga ma ji rada ton wen towaina wiko riga mim amnenanj, i kwa nangga ma ji rada ton waina komkesa gasa emdenenanj, i kwa nangga ma ji rada ton dis im uwoka eyenanj wen bebig wa oramitam, i kwa nangga ma ji rada ton towalenggyam pumb wa b'urowatenenanj wen gou wa omnenam, i dide kwa nangga ma ji rada wen ana epokenenanj wen ingarim, aji win opima ten iminjog ke utkundenenindam. ²¹I sin re ma danda im odede b'asourena yit opurenam, aji kon isanikesa e yitnono tainyin. Nokip onggit rigap moga kesa im b'asourena wuweny onggityam ninda gasa gatab. Si kon ton pila e korirkorir b'asourena yit tapureninyin. I koda kwa ita moga kesa tainyin. ²²Si ton b'asourena wuweny da, “Sin re Ibru riga im,” si koda re yipa Ibru riga en. I kwa ton da, “Sin re Israel riga im,” si koda re yipa Israel riga en. I dide kwa ton da, “Sin re Abraamimna kus ke b'iga im,” si koda re kwa yipa Abraamimna kus ke b'iga en. ²³I ton kwa b'asourena wuweny da, “Sin re Kerisomna wiko riga im,” si onggityam yit kornim opurenam awik re ngong kima e. Aji kon re iminjog Tina wiko riga en. Mop nokip konsim mogjog Tina wiko urowateninyin, i kwa konte mogjog sibibmet wa nekenenyin Tina wiko map, i kwa konit-a mogjog ipowa yokatenenond Tina wiko map, i kwa rigap jogjogpyam uj ondrikam nomneneno Tina wiko map. ²⁴I kwa kon paibpyam (5) Ju riga wa pilke iraska win akateninond towaina iraska mile ke rinsim re ton negirjog riga teti nainpyam (39) iraska eyenenanj.^a ²⁵I kwa kon re nowapyam na kibam ke ipowa win akasinond, i kwa rigap yipapyam gimo ke nidriko uj ondrikam. I kwa re kon giga nya menon yokatenenond Tina yitkak pitapita omnenam, nowapyam giga kea negir aukenento. Si kon bebig kima gil ipkenenond. I onggit nowa win wingirind yipa winind kon siwiny dide bibir omanda sipa inyinyind bebig kima nibnond. ²⁶I kwa re kon jogjogpyam menon yokatenond Tina yitkak pitapita omnenam, kon b'engabenga wip moga kima mile na wip owarkena eyeninond, opi re kilim ijendenam moga kima mile,

^a 11:24 Gog yitit yindenya da iraskam ngirpu re potipyam (40) e, aji Ju rigap teti nainpyam (39) nena na yomnikeneneno. I jogjog riga kea uj aukenento onggit iraska wingirind.

i raskol riga wa pilke moga kima mile, i Ju riga wa pilke moga kima mile, i God ma obagiki kesa riga wa pilke moga kima mile, i ninda taun nata negir riga bobo wa pilke moga kima mile, i wul kesa tungg nata menonim moga kima mile, i sipa ijendenam moga kima mile, i dide b'anyginena gar ke utkunda riga wa pilke moga kima mile. ²⁷I kon kwa wiko amnikeneninond re ukoi b'asowa kima na dide gim yarim kima na. I kwa kon jogjogpyam yitut na nekenenond. I dide kon kwa owoupa na nekenenond. I kwa nyipa na nekenenond. I kwa jogjogpyam owi kesa na nibnenenond. I dide kwa kon ukoi gibil na nibnenenond, aji ma b'ogil pemb owamam kobirgim kima na. ²⁸Si onggityam komkesa bebig re ma ukoi mile im, aji kon bibir weanjweanj koina garind ukoi jog nony bebig aenyin re komkesa sosi b'obogil yir ipka mim. ²⁹I ra kon yipa rigand yir ongen gar ke utkunda danda kesa wimenand, si koda ita ita winind nony bebig aukenenyin. I kwa ra kon yipa rigand yir ongen yipa rigand negir mile wa wip omnenand, si kodaka ita soro kima gar pembpemb aukenenyin towa pilwa.

³⁰I rada kon ririr e b'atisourenyin, kon b'ogla ina nena rasoureninin koina danda kesa mile nena. ³¹Si Yonggyam Yesum B'u, God yete re dadal ngirpu kesa esourena yokateneny, Ton wumir e kor gatab da kor ma ita b'anyginena. Si win ken nutkunda! ³²I naskand re kon Damasko taun wa nibnond, king Aretamna yipa mopyam wiko riga kea komkesa Damasko taun mora nata yir ipka riga etmikeninonj ken yimind okatam. ³³I ninda gar ke utkunda rigap ken niyo yipa met wa rina re onggit taun dir papkak kumbind yibnonj. I ket ton ga bora wa ken nigaro, ngirpu ket inka niyo onggit met rib mora ke de taun bau wa. I odede nya kena kon itringendond onggit kingimna mopyam wiko rigam pilke.

Polimna Liyalliyal Yir Ongong dide Kagar kima Nim gatab Yit

12 ¹I ninda b'anyginena itmikitijog riga b'asourena wuweny towaina liyalliyal yir ongong gatab. I awir e kwa yipa nya wanim wumir omnam kor gatab. Si nangga ma ji rada koina b'asourenam pilind makwa ita nangga b'ogil e yibim, aji kon b'ogla b'asourenin. Si kon insima tapureninyin rina re Yonggyam liyalliyal gasa dide yitkak nouyaukinonj. ²Si kon wumir en yipa Kerisond gar ke utkunda riga yena re God yokatonj dide yiyonj nowam wub kumb wa. I onggityam mile aukonj re yu ke potinim (14) kemag nat. I kon ma wumir en rika ton ji kima na yikonj, o minda wingawinga nena kena yikonj. Aji Godta wumir. ³Si kon onggit rigam wumir en. I kon ma wumir en rika ton ji kima na yikonj, o minda wingawinga nena kena yikonj. Aji Godta wumir. ⁴I God tin yokatonj dide ket yiyonj de otomanti samsam tungg wa. Si ton ket isipmarena kesa b'enga wipjog yitkak utkundenonj. I itemb yit ma ririr e yipa rigat ingaeny opurenam. ⁵Si kon ita b'atisourenyin onggit rigam

gatab. Aji itemb ji riga re konten. Si kon ma ita kolenggyam kor gatab b'atisourenyìn, aji inta koina danda kesa mile nena. ⁶Ɔ nannga ma ji rada kon singi taen b'asourenam kor gatabim, aji kon taen ra ma korirkorir riga ma. Mop nokip kon b'asourena yit tapureninyìn ra iminjog yitkak nena im. Aji kon ma ita onggityam b'asourena yit tapureninyìn. Nokip kon ma singi en da rigap ukoi jog nyi rigam notgenai, aji kon singi en da ija na ken nagenaye rija e re ton ken yir nongenenyi dide nutkundenenyi. ⁷Ɔ kon etama kima ukoi jog liyalliyal mile yir ongong eyeninond. Aji God ma singi na da kon kolenggyam pumb wa b'utuwatenyìn onggit gatab ke. Si Ton ket Satanand yingawonj yipa negir nim oramitam koina jiwind. Si Satana ket tina bageyam yitmikitonj koina ji ipopim kopam. ⁸Ɔ si kon onggit gatab nowapyam Yonggyamind yerkenond da, “Man kor pilke onggityam nim yewaikite!” ⁹Ɔ Aji Yonggyam daka mira nomnenonj da, “Koina wurar re ita yindangir e yibim mor pilind. Mop nokip koina dandat ita men kupkakupka mitkanginj ra man danda kesa wingirind mitibnyit.” Si onggit paemb kon ita isanikesa ukoi nony sam kima tasoureninyìn koina danda kesa mile gatab. Nokim da idenat Kerisomna danda kor pilind wimena ikeny. ¹⁰Ɔ si onggit mop paemb kon sam aukenenyìn Keriso map, ite re kon danda kesa wingirind nibnenenyìn, i ite re rigap ken ingar kima yit ke nirinenyi, i ite re kon riga wa pilke negir omnika milemna bebig akatenenyìn, i ite re kon negir kima b'idgotnena wip awarkenenyìn, i dide ite re kon riga wa pilke soro kima milemna bebig akatenenyìn. Mop nokip ra kon danda kesa taen odede bebig map, si kon indamaemb ket iminjog danda yokatenyìn Kerisom pilke.

Pol Nonykubir Awonj Korinto Sosi gatab

¹¹Ɔ kon b'asourenyìn re korirkorir riga pila na, aji winpiya ken il onγκα niyenonda odede yit opurenam. Mop nokip win ita pop ken b'obogil nongwatanya, aji win b'anyginena ouyaena riga nena im b'obogil angwatanindam. Si nannga ma ji rada kon goujog riga en, kon re ma goujog riga en towa pilke yepim re b'agenairanj da, “Sin re ukoi jog itmikitijog riga im.” ¹²Ɔ si re kon wa wingirind nibnond, kon kea odede iminjog itmikitijog riga ongwatam mal wiko amnikinond ukoi mimkam wimena wingirind, opi re kid kesa kima danda wiko, i moga kima danda wiko, i dide kwa ninda danda kima wiko. ¹³Ɔ kon komkesa sosi nata yipa ririrkip wiko na omnika eyeninond. Si kon makwa nannga mile na iyanga wen eyeninond. Aji ina yipaina mile nena kon wa wingirind maka yomnikond it re da kon maike kwa wa pilke mira wulkip akateninond. Ɔ rada win opima nony negir aukenenindam onggit gatab, si toko ngai win kear nomna! ¹⁴Ɔ si yir de, kon b'angonjeni e nibnyìn nowam menonim wa pilwa. Ɔ ra kon wa wingirind nitibnyìn dem, kon makwa

opima nangga gasa mim wen tejeneninyin dem. Mop nokip kon oraka eyeninyin re ma waina gasa im, aji wena arakinyin b'ogil gar ke utkunda riga omnikam. Mop nokip ma b'iga wa ma ji wiko it re b'u ake mog yir ipkam gasa ongapam, aji b'u ake mog towa ma emb ji wiko towa b'igawar wa yir ipkam gasa ongapam. Si b'u ake mog b'asowa wuweny re towa b'igawar b'ogil omnika mim. ¹⁵Ɔ kon re wa b'u en wingawinga ke. Si kon opima waina wingawinga map ukoi sam kima komkesa koina gasa esomnena teyeninyin, i dide kwa kon ita kolenggyam b'atkaeneninyin yirkokar isingkandena kima. Si ringma, rada kon odede ukoi kana im wen singi eyeninyin, rika win sobijog kana e singi nitiyenya? ¹⁶Aji ninda b'anyginena ouyaena rigap endenanj da kon Pol iminjog maike wa pilke mira wulkip akateneniond. Aji kon rabem nya kena wen engaeninond wurar wulkip bobo omnikam, nokim da idenat kon kornim terginasinyin onggityam ukoi wulkip. ¹⁷Si kon kea naskand ninda wiko riga etmikisinond wa pilwa. Si ringma, ke towa wingirind yet wen rabem nya ke il onгка eyeninonj kornim wulkip oramitam? ¹⁸Ɔ kon kea Titond yugowond yipa gar ke utkunda riga kima menonim wa pilwa. Si ringma, ke Tito rabem nya ke waina wulkip akasinonj? Ɔ kwa ringma, ma ma sin yipaina nonykok kena wiko omnika yiyenonda? Ɔ ma ma sin yipaina Yesumna lomena na yimta yundokonda?

¹⁹Yama win opima nony ainindam da sin pinjog im wa pilind sowalenggyam b'irmeka wuweny. Ma ija e, aji sin Kerisomna nyi kima yitnono aenindam re Godim wip nasim. Sowa rigawar yena re sin singi eyenindam! Si komkesa onggityam sowaina yitkak re waina gar ke utkunda danda okawa mim. ²⁰Ɔ kon ita wa pilwa netken. Aji rada win makaima wa wingirind negir mile ke b'angapindam rinsim re kon wen omnena eyeninyin irarkam, kon ma sobijog gar bebig e okasin dem. Ɔ dide kon opima onggityam negir mile riga ding kima b'isagikam tamneninyin dem. Si ingkaemb widaka kwa ukoi jog gar bebig okatenya dem. Nokip win singi ainindam da kon netken wa pilwa ra ngimbla kima e. Si kon moga e aenyin da ke kon odede milend wen radarinin, opi re leny b'agawa milend, i nonyik b'iponena milend, i komliu kima gar soro milend, i ninda riga gou wa omnenam b'urowatena milend, i negir yit opurena milend, i b'ugaga milend, i b'asourena milend, i dide nenegir nya ke isanikesa b'ingaena milend. ²¹Si kon ita yimta ke wen tadarinyin dem, aji kon kwa moga e aenyin da God ke ken ingar kima gou wa namin dem. Ɔ kwa naskand kea wa wingirind jogjog rigap odede negir mile omnika eyento, opi re kilkil b'iyena mile, i negir b'iyena mile, i dide isanikesa b'isingkandena b'iyena mile. Aji rada win makaima koina itmitijog riga nyi kima b'ingaena yit ririrind b'atngapindam onggit riga wa gatab, dide rada ton ma engendi im tekeny onggityam towaina omniki negir mile ke de Godim pilwa, kon ma sobijog e gar kopa kima yii

b'itrinenyìn dem. Si onggit paemb kon kwa moga e aenyìn odedend wen odaram.

Polimna Kikitum Nonony Yitkak

13 ¹Si kon ita nowam menon okasin wa pilwa. I kon opima isagika teyeninyìn dem onggit yina peba yit ririrind da, “B'isagika rigat b'ogla ina komkesa b'isagika yit remjatenin rina ra nimog o nowa yir ungata rigap yipa ririrkipind yit imjatenyi.” ²I re kon naskand nimogim netkond wa pilwa dide win kima wimena nekenond, kon kea onggityam kesam negir mile omnika riga dide komkesa riga naskanaska nonony amneninond. I yu re kon wa pilke ewaikiti e nibnyìn, aji kon b'usaya ija im wen nonony tamneninyìn rija na re wen nonony amneninond re kon nimogim wen adarinond. Si ra kon b'usaya netken wa pilwa, kon ma ita yena kear tamninyìn b'isagikam. ³I win amaya insim singi ainindam odede imjati yitkak utkundam da Kerisot iminjog onggit danda kima yit apureninonj kor pilind dide ingkaemb kon opurena eyeninyìn wa pilwa. Si itemb ji koina imjati yit da Keriso re ma danda kesa e wa wingirind, aji Ton re danda kima im wiko omnika eyeniny wa wingirind komkesa negir mile ongapam. ⁴Mop nokip Keriso ikonj onggit gowukoi wa re danda kesa ji kima

na, si rigap Tin wul b'agbagind yidriko, aji Ton yilo yokatonj Godimna danda kena. Si sida kwa Tina itmikitijog riga re danda kesa im wekenyìn

Ton re dide. Aji daka sin kwa Ton kima yipand Godimna danda yokatonda ringkaim ra sin yilo okasu. Si sin onggit danda kaim negir mile tangapindam wa wingirind. I ingkaimemb win notingwasindam da sin iminjog Kerisom pilke imjati yitkak im apurenindam.

⁵I win walenggyam b'obogil yir b'iyeninam rika win gar ke utkunda mile nasim wekenyit o awir im. I ingkaimemb ket win walenggyam b'itimjasindam. Aji ra win walenggyam maka b'atingwasindam da Yesu Keriso ita yibim wa wingirind, si win ra wingawinga ke b'edamkuri riga im taukindam. ⁶Aji kon singi en da win wumir okasya sowa gatab. Si sin re kea sowa wingirind sowalenggyam b'obogil yir b'iyentondam odedemb da rika sin iminjog itmikitijog riga im. Si sin ririrkipjog na b'angwatentondam. ⁷I sin Godim pilwa yir opmita amnikenenindam da win makwa opima nanggamog negirjog mile tamnikindam. Si sin odede yir opmita amnikenenindam re ma nok mim da sin pitapita taindam da sin re ririrkipjog itmikitijog riga im, aji nok mim da win b'ogil mile tamnikindam Godim wipind, nangga ma ji rada sin sowalenggyam pitapita tainindam odede wip ke da sin re ma ririrkipjog itmikitijog riga im. ⁸Mop nokip sin ma ririr im onggityam wiko omnikam nanggata ra iminjog yitkak gou wa omneny, aji nanggata ra iminjog yitkak pumb wa urowateny. ⁹I ra win danda kima towinkindam walenggyam negir

mile ongapam, sin ukoi sam im taukindam ra sin sowaina negir mile b'isagikam danda gou wa omnyu. Si sin odede im wa gatab yir opmita amnikenindam da win gar ke utkunda ke rigajog taukindam walenggyam owinkam. ¹⁰Si onggit mop paemb kon naskanaska itemb leta yiriken wa pilwa, nokim da idenat win walenggyam negir mile tangapindam onggit leta yitkak ririrind. Si onggit kak ke ra kon netken wa pilwa, idenat kon maka ding kima b'isagikam tamneninyin dem koina itmikitijog riga danda ririrind. Nokip kor Yonggyam itemb danda nokawonj re nok mana da idenat kon wen yim okawa teyeninyin b'obogil danda kima onyitam gar ke utkunda milend, aji ma nok mana da kon wen negir omnika teyeninyin.

Undwatapu Yitkak

¹¹Gar ke utkunda nany dide yingganwar! Kon kikitum nitinjin. Win ngolengole aininam! I win bea dimdimjog mile wa itekinam! I win walenggyam b'ugowa tuwenyit koina yit ririrind! I yipaina nonykok kima tekenyit! I dide win ngimbland tekenyit! Singi b'iyena dide ngimbla God win kima! ¹²I win walenggyam simesime aininam yina b'amongnena kima. Si komkesa yina rigap wen widaemb yit amnanj.

¹³⁻¹⁴Si Yonggyam Yesu Kerisomna wurar dide Godimna singi b'iyena mile i dide Yinayina Wingawingamna b'inkindena mile komkesa win kima!